

ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL NIJOLĖS MAKŠTUTIENĖS

2018 m. sausio 9 d. Nr. KN-2
Alytus

Alytaus miesto savivaldybės tarybos etikos komisija (toliau – Komisija): Komisijos pirmininkė Laima Vincė Kirkliauskienė, nariai: Kęstutis Ažuolas, Neringa Kaškonaitė, Povilas Labukas, Sigitas Leonavičius, Eglė Teresevičienė, 2017-12-04 posėdyje išnagrinėjusi Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) pavedimą pagal 2017-11-10 raštą Nr. S-2866-(2.5) „Dėl pavedimo atlikti tyrimą“ (toliau – pavedimas) dėl Alytaus miesto savivaldybės tarybos narės Nijolės Makštutienės veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis ir įvertinusi tyrimo metu surinktą medžiagą, n u s t a t ė:

Tyrimo pagrindas ir dalykas

VTEK gautame skunde nurodoma, kad N. Makštutienė galimai pažeidė Įstatymo nuostatas, t. y. dalyvavo rengiant, svarstant sporto klubų veiklos projektų dalinio finansavimo ir administravimo tvarkos aprašo pakeitimus, kadangi jos sutuoktinis yra futbolo klubo „Dainava“, kuris pretenduoja gauti savivaldybės paramą, jaunimo ugdymo vadovas.

Komisija vertina, ar N. Makštutienė, dalyvaudama rengiant, svarstant, priimant sporto klubų finansavimo taisyklių pakeitimus, nepažeidė Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų, įpareigojančių nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti, vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra, o jam kilus – nusišalinti.

Nustatytos faktinės aplinkybės

1. N. Makštutienė Alytaus miesto savivaldybės tarybos nario pareigas eina nuo 2015-04-16.
2. N. Makštutienė yra Alytaus miesto savivaldybės tarybos Kultūros, švietimo ir sporto komiteto pirmininkė.
3. N. Makštutienės 2017-09-27 pateiktoje privačių interesų deklaracijoje yra nurodyti sutuoktinis Antanas Makštutis ir jo darbovietė VšĮ Alytaus sporto ir rekreacijos centras.
4. N. Makštutienės sutuoktinis yra Dzūkijos futbolo klubo „Dainava“ jaunimo ugdymo vadovas, kadangi turi A lygio specifikacijos licenciją.
5. Dzūkijos futbolo klubas „Dainava“ dalyvauja Lietuvos futbolo federacijos I lygio varžybose.
6. Dzūkijos futbolo klubas „Dzūkija“ gauna finansavimą iš Alytaus miesto savivaldybės.

7. Alytaus miesto savivaldybės tarybos Kultūros, švietimo ir sporto komiteto 2017-04-11 posėdyje N. Makštutienė dalyvavo rengiant ir svarstant tarybos sprendimo projektą „Dėl Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2017-03-30 sprendimo Nr. T-85 „Dėl Alytaus miesto savivaldybės kūno kultūros ir sporto programos sporto klubų veiklos projektų dalinio finansavimo ir administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – tvarkos aprašo pakeitimas).

8. N. Makštutienė 2017-04-12 elektroniniu laišku pateikė savo nuomonę dėl tarybos sprendimo projekto dėl tvarkos aprašo pakeitimo.

9. Alytaus miesto savivaldybės tarybos Kultūros, švietimo ir sporto komiteto 2017-04-20 posėdyje N. Makštutienė dalyvavo rengiant ir svarstant tvarkos aprašo pakeitimo projektą, kur klausimą pristatė V. Jastremskas, administracijos direktorius.

10. 2017-04-27 Alytaus miesto savivaldybės tarybos posėdyje, kur buvo teikiamas klausimas dėl tvarkos aprašo pakeitimo, N. Makštutienė nusišalino nuo šio klausimo, tačiau neišėjo iš patalpos, teikė pastabas iš vietos.

11. 2017-08-17 Etikos komisijos posėdyje, kai buvo svarstomas klausimas dėl T. Pačeso elgesio įvertinimo, dalyvavusi N. Makštutienė teigė, kad tarybos sprendimo projekto dėl tvarkos aprašo pakeitimo iniciatorius buvo V. Jarušas, Kultūros, švietimo ir sporto komiteto narys.

12. 2017-08-17 Etikos komisijos posėdyje V. Jastremskas, Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, informavo, kad tarybos sprendimo projektas dėl tvarkos aprašo pakeitimo buvo parengtas atsižvelgiant į Kultūros, švietimo ir sporto komiteto narių pateiktus siūlymus.

13. Kultūros, švietimo ir sporto komiteto pasiūlymus dėl tvarkos aprašo pakeitimo apibendrino Alytaus miesto savivaldybės tarybos ir mero sekretoriatas.

Nijolės Makštutienės paaiškinimai

N. Makštutienė paaiškino, kad dalyvavo 2017-04-11 Kultūros, švietimo ir sporto komiteto posėdyje, kur klausimas dėl tvarkos aprašo pakeitimo buvo nagrinėtas protokoliškai, tačiau sprendimas nebuvo priimtas.

N. Makštutienė 2017-04-12 Kultūros, švietimo ir sporto komiteto posėdyje nedalyvavo. Tą pačią dieną (2017-04-12) 12 val. 19 min. gavo tarybos ir mero sekretoriato vyriausiosios specialistės L. Petkevičienės elektroninį laišką, kuriame buvo prašoma per valandą pateikti pastabas, kad administracijos direktorius V. Jastremskas galėtų parengti tvarkos aprašo pakeitimo sprendimo projektą, į laišką atsakė pateikdama savo pastabas.

2017-04-20 Kultūros, švietimo ir sporto komitete dalyvavo, kur administracijos direktorius pristatė klausimą susijusį su tvarkos aprašo pakeitimu, tačiau klausimas tik išklaudytas, sprendimas nepriimtas.

2017-04-27 tarybos posėdyje nusišalino nuo klausimo svarstymo ir sprendimo priėmimo.

N. Makštutienė paaiškino, kad komitetuose nuo klausimo svarstymo nenušalino, kadangi visi komiteto nariai žino, kad jos sutuoktinis dirba VšĮ Alytaus sporto ir rekreacijos centre futbolo treneriu.

Dzūkijos futbolo klubas „Dzūkija“ dalyvauja Lietuvos futbolo federacijos pirmoje lygoje, tam reikia atlikti privalomus licencijavimo kriterijų reikalavimus. Vieni iš jų: klube turi būti ne mažiau keturios įvairių amžiaus grupių vaikų ir jaunimo komandos, todėl klubas pasirašė sutartį su VšĮ Alytaus sporto ir rekreacijos centru, kuris įsipareigoja suteikti žmogiškuosius išteklius (trenerius, auklėtinių grupes); reikalingas jaunimo ugdymo vadovas, kuris turi turėti trenerio UEFA A lygio

sertifikavimo licenciją. Šią licenciją turi A. Makštutis, todėl klubui paprašius sutiko eiti šias jaunimo ugdymo vadovo pareigas, tačiau jokio atlygio už tai negauna.

N. Makštutienės pažymėjo, kad jos sutuoktiniui atlyginimą moka VšĮ Alytaus sporto ir rekreacijos centras, iš Dzūkijos futbolo klubo „Dzūkija“ jokio atlygio negauna.

Teisinis veikos vertinimas ir motyvai

Įstatymu siekiama užtikrinti viešąjį interesą, kad valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys visus sprendimus priimtų objektyviai ir nešališkai (Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Tam tikslui Įstatymas įpareigoja valstybinėje tarnyboje dirbančius asmenis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad net nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra; Įstatymas draudžia jiems dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip paveikti sprendimus, sukeliančius interesų konfliktą bei įpareigoja nuo jų nusišalinti, taip pat nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti (Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktai, 11 straipsnio 1 ir 2 dalys).

Interesų konfliktas – tai situacija, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą, privalo priimti ar dalyvauti priimant sprendimą, susijusį ir su jo privačiais interesais (Įstatymo 2 straipsnio 4 dalis).

Privatūs interesai yra asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, arba jam artimo asmens asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis daryti įtaką sprendimams atliekant tarnybines pareigas (Įstatymo 2 straipsnio 2 dalis). O asmeninis suinteresuotumas – tai valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens arba jam artimo asmens moralinė skola, moralinis įsipareigojimas, turtinė arba neturtinė nauda ar kitas panašaus pobūdžio interesas (Įstatymo 2 straipsnio 6 dalis). Artimais asmenimis Įstatymas laiko valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens sutuoktinį, sugyventinį, partnerį, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka, taip pat jų tėvus (įtėvius), vaikus (įvaikius), brolius (įbrolius), seseris (įseseres), senelius, vaikaičius ir jų sutuoktinius, sugyventinius ar partnerius (Įstatymo 2 straipsnio 5 dalis).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, formuodamas Įstatymo taikymo praktiką, nurodė, kad šio teisės akto tikslai yra prevenciniai, o konstatuojant, jog asmuo pažeidė Įstatymą, pakanka identifikuoti formaliuosius viešųjų ir privačių interesų konflikto požymius (2013 m. birželio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-998/2013).

Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytam pažeidimui kvalifikuoti pakanka nustatyti, kad asmuo nepasielgė taip, kad nekiltų abejonių, jog egzistuoja interesų konfliktas, t. y. nesiėmė Įstatyme numatytų priemonių interesų konfliktui išvengti: nevykdė Įstatymo 11 straipsnyje įtvirtintos pareigos nusišalinti nuo dalyvavimo rengiant, svarstant ar priimant sprendimus, sukeliančius interesų konfliktą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugsėjo 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-2624/2012; 2014 m. spalio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-1394/2014).

Vertinant asmens veiksmų atitiktį Įstatymo 11 straipsnio 1 ir 2 dalims būtina išsiaiškinti tik tą faktinę aplinkybę, ar valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo dalyvavo rengiant, svarstant, priimant ar kitaip paveikiant sprendimus, galinčius sukelti interesų konfliktą, ir ar asmuo įvykdė Įstatymo 11 straipsnyje įtvirtintą pareigą nusišalinti (2014 m. lapkričio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-1334/2014).

Iš tyrimo medžiagos matyti, kad N. Makštutienė prisidėjo prie tarybos sprendimo projekto dėl tvarkos aprašo pakeitimo **rengimo ir svarstymo**. Tai, kad Kultūros, švietimo ir sporto komiteto 2017-04-11 ir 2017-04-20 posėdžiuose nebuvo balsavimo, teisinės reikšmės neturi, kadangi nuo klausimo svarstymo komiteto posėdyje N. Makštutienė nenusišalino. Taip pat savo nuomonę dėl tarybos sprendimo dėl tvarkos aprašo pakeitimo pateikė elektroniniu laišku.

Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2017-04-27 posėdyje nuo interesu konfliktą keliančio klausimo dėl tvarkos aprašo pakeitimo nusišalino netinkamai, kaip tai numato Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2016-03-14 raštas Nr. S-416-(2.5) „Dėl rekomendacijų pateikimo“. N. Makštutienės įvardinimas nusišalinimo priežasties, tačiau neišėjimas iš posėdžių salės klausimo svarstymo metu, Įstatymo prasme nelaikytina tinkamu nusišalinimu. Nusišalinimas nuo interesu konfliktą keliančių klausimų turi būti įgyvendinamas aktyviais ir aiškiai išreikštais veiksmais.

Įstatymų leidėjas interesu konfliktą sieja su pačiu dalyvavimu rengiant, svarstant ar priimant su asmens privačiais interesais susijusį sprendimą, ir vien jau šis veiksmas laikytinas Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies nuostatų pažeidimu. Pasak teismų praktikos, dalyvavimas posėdyje svarstant interesu konfliktą keliantį klausimą pažeidžia Įstatymo nuostatas net ir tada, kai asmuo susilaiko nuo balsavimo. Įstatymų leidėjas nustatė, kad suinteresuoto asmens dalyvavimas svarstyme gali turėti įtakos teisingų sprendimų priėmimui. Dalyvavimas posėdyje svarstant klausimą ir nepranešimas kitiems svarstyme dalyvaujantiems asmenims apie esamą interesu konfliktą pažeidžia Įstatymo reikalavimus (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-1945/2008; 2011 m. balandžio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-1121/2011).

Dzūkijos futbolo klube „Dainava“ N. Makštutienės sutuoktinis užima jaunimo vadovo pareigas, o klubas gauna finansinę paramą iš Alytaus miesto savivaldybės.

Kaip minėta, privatūs interesai gali būti ne tik turtiniai, bet ir neturtiniai, jie gali būti susiję tiek su pačiu valstybinėje tarnyboje dirbančiu asmeniu, tiek su jam artimu asmeniu (Įstatymo 2 straipsnio 2, 5 ir 6 dalys). Abejones visuomenei gali sukelti atvejai, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo dalyvauja rengiant, svarstant ar priimant sprendimus, susijusius su šio asmens privačiais interesais. Todėl Įstatymas draudžia asmeniui dalyvauti tokiose procedūrose ir įpareigoja nuo jų nusišalinti.

N. Makštutienė žinodama, kad jos sutuoktinis užima jaunimo ugdymo vadovo pareigas Dzūkijos futbolo klube „Dainava“, dalyvavo svarstant ir rengiant tvarkos aprašą 2017-04-11 ir 2017-04-20 Kultūros, švietimo ir sporto komitetų posėdžiuose bei išreikšdama savo nuomonę elektroniniu laišku, privalėjo vengti abejonių dėl interesu konflikto ir šališkumo buvimo bei nusišalinti nuo tarybos sprendimų rengimo, svarstymo procedūrų. Tačiau šių veiksmų ji neatliko, todėl darytina išvada, kad N. Makštutienė nevykdė Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimų.

Alytaus miesto savivaldybės tarybos etikos komisija, atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus faktus ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 3 dalies 3 punktu,

n u s p r e n d ė:

1. Pripažinti, kad Alytaus miesto savivaldybės tarybos narė Nijolė Makštutienė, dalyvaudama Kultūros, švietimo ir sporto komiteto 2017-04-11 ir 2017-04-20 posėdžiuose svarstant ir rengiant tarybos sprendimo projektą „Dėl Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2017-03-30 sprendimo Nr. T-85 „Dėl Alytaus miesto savivaldybės kūno kultūros ir sporto programos sporto klubų veiklos projektų dalinio finansavimo ir administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, išreikšdama savo nuomonę elektroniniu laišku, taip pat dalyvaudama 2017-04-29 savivaldybės tarybos posėdyje svarstant interesų konfliktą keliantį klausimą ir nuo jo nusišalinusi netinkamai pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktus bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas.

2. Sprendimo kopiją išsiųsti Alytaus miesto savivaldybės tarybos narei Nijolei Makštutienei.

3. Sprendimo kopiją išsiųsti Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

4. Sprendimą paskelbti interneto svetainėje www.alytus.lt.

Komisijos pirmininkė

Laima Vincė Kirkliauskienė